

Minister van Asiel en Migratie
Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
For. zorg en verwarden

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Beslisnota Kamerbrief ten behoeve van het onderzoek
"Handelingsperspectieven en knelpunten in de aanpak
van vreemdelingen met een psychische zorg- en
veiligheidsbehoefte"

Datum
8 april 2026

Onze referentie
7481571

Bijlage(n)
0

Bijlage(n)

- Kamerbrief
- Onderzoek "Handelingsperspectieven en knelpunten in de aanpak van vreemdelingen met een psychische zorg- en veiligheidsbehoefte" namens de Inspectie Justitie en Veiligheid en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd

1. Aanleiding

De Inspectie Justitie en Veiligheid en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: de inspecties) hebben onderzoek gedaan naar de knelpunten in de samenwerking tussen uitvoeringsorganisaties in de migratie-, zorg- en strafrechtketen (ketenpartners) als het gaat om vreemdelingen met een psychische zorg- en veiligheidsbehoefte. Daarbij is ook gekeken naar het handelingsperspectief dat uitvoeringsorganisaties ervaren in het werken met deze vreemdelingen. Woensdag 22 april maken de inspecties dit onderzoek openbaar op de website van de Inspectie.

2. Geadviseerd besluit

- Instemmen met verzending van de aanbiedingsbrief en de publicatie van de inspecties aan de Tweede Kamer, waarbij u toezegt een inhoudelijke reactie aan de Kamer te zenden in het najaar van 2026.

3. Kernpunten

De Kamerbrief betreft een procesmatige brief. Op dit moment worden verschillende inhoudelijke oplossingsrichtingen uitgelopen door de betrokken ministeries voor het vraagstuk omtrent de zorg- en veiligheidsbehoefte van ongedocumenteerden. Deze kunnen betrokken worden bij de aanbevelingen genoemd in het onderzoek.

De inspecties concluderen het volgende in hun onderzoek:

De inspecties constateren dat de samenwerking op de aanpak van de problematiek omtrent vreemdelingen met een zorg- en veiligheidsbehoefte nog altijd niet goed verloopt. Vanwege het ontbreken van een integrale aanpak, sluiten de werkzaamheden van uitvoeringsorganisaties en zorgpartijen niet altijd goed op elkaar aan. De inspecties concluderen dat de huidige beleidskaders onvoldoende handelingsperspectief bieden aan uitvoeringsorganisaties wanneer terugkeer naar het land van herkomst (tijdelijk) niet mogelijk blijkt en het recht op opvang ontbreekt. Daarnaast constateren de inspecties dat vreemdelingen veelal buiten beschouwing blijven in de omgang met verward en/of onbegrepen gedrag in algemene zin. Op dit moment is de reguliere ggz nog in onvoldoende mate

toegerust op het behandelen van vreemdelingen met een psychische zorg- en veiligheidsbehoefte. Daarin schuilt het risico dat deze vreemdelingen uit beeld raken of tussen wal en schip raken.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
For. zorg en verwarden

Daarbij constateren de inspecties dat er onvoldoende gespecialiseerde behandelplekken voor deze doelgroep zijn. Met het aangekondigde verdwijnen van de beveiligde bedden in CTP Veldzicht neemt de noodzaak tot het realiseren van volwaardige alternatieven binnen de reguliere ggz toe. Daar ontbreekt het op dit moment nog aan de benodigde specialistische kennis op het gebied van transculturele psychiatrie. Ook moet oog zijn voor de specifieke omstandigheden rondom de vreemdelingrechtelijke positie en de daarbij behorende handelingsperspectieven rondom deze doelgroep. Het feit dat de rechterlijke macht uiterst terughoudend is bij het opleggen van een tbs-maatregel aan onrechtmatig verblijvende vreemdelingen maakt de noodzaak voor voldoende beveiligde bedden alleen maar groter.

Datum
8 april 2026

Onze referentie
7481571

Vanwege het ontbreken van meerjarige stabiele financiering is het COA grotendeels afhankelijk van noodopvang. Omdat deze veelal niet voldoet aan de minimale kwaliteitseisen, kan dit een averechts effect hebben op het welzijn van personen met onderliggende problematiek, die juist gebaat zijn bij rust en regelmaat. De inspecties onderstrepen het belang van het realiseren van voldoende reguliere opvangcapaciteit en het realiseren van meerjarige stabiele financiering, zodat deze vreemdelingen kunnen verblijven in een stabiele omgeving waar zij kunnen toewerken naar herstel.

Bestaande initiatieven voor de behandeling van personen met verward en/of onbegrepen gedrag zijn veelal niet toegankelijk voor vreemdelingen. Daar komt bij dat zorgverleners niet altijd bekend zijn met de OVV- en SOV-regelingen van het CAK, waarmee zorg aan onrechtmatig verblijvende vreemdelingen vergoed kan worden. Daarmee verdwijnt de mogelijkheid om de benodigde zorg te bieden totdat terugkeer naar het land van herkomst wel mogelijk is met mogelijke veiligheidsrisico's voor de vreemdeling en de maatschappij tot gevolg.

De inspecties doen de volgende aanbevelingen:

De inspecties benadrukken de noodzaak om vreemdelingen met een psychische zorg- en veiligheidsbehoefte expliciet mee te nemen in de ontwikkeling van toekomstig beleid. Daartoe bevelen zij het volgende aan:

Aan de minister van Asiel en Migratie, de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de minister van Justitie en Veiligheid

- Overweeg vreemdelingen nadrukkelijk mee te nemen in de interdepartementale aanpak verward en onbegrepen gedrag en veiligheid. Onderzoek daarbij de mogelijkheid tot aansluiting op reeds bestaande initiatieven voor personen met verward/onbegrepen gedrag en leer van regionale en lokale 'best practices'.
- Onderzoek de mogelijkheden tot landelijke regievoering op vreemdelingen met een psychische zorg- en veiligheidsbehoefte.
- Betrek het migratiedomein bij de ontwikkeling van handreikingen omtrent informatiedeling tussen uitvoeringsorganisaties. Stel duidelijke kaders op voor het delen van informatie, met inbegrip van medische informatie, waar het vreemdelingen met een zorg- en veiligheidsbehoefte betreft. Onderzoek of

aansluiting van alle betrokken partijen op een gedeeld informatiesysteem wenselijk is.

- Overweeg in samenspraak met uitvoeringsorganisaties en zorgaanbieders of het wenselijk is een gezamenlijke doelgroepdefinitie aan te nemen ten aanzien van vreemdelingen met een psychische zorg- en veiligheidsbehoefte.

Aan de minister van Asiel en Migratie en de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

- Waarborg de beschikbaarheid van voldoende duurzame opnameplekken voor vreemdelingen met een Wzd-maatregel of Wvvggz-maatregel. Houdt daarbij rekening met de benodigde transculturele benadering en kennis van de verblijfsrechtelijke positie waarin vreemdelingen zich begeven.

Aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

- Zorg ervoor dat de mogelijkheden tot het vergoeden en declareren van zorg aan onverzekerbare vreemdelingen via de OVV-regeling van het CAK breed bekend is onder zorgaanbieders en zorgverleners.

4. Toelichting

4.1. Politieke context

Middels deze brief wordt de Kamer op de hoogte gesteld van het onderzoek van de inspecties. Deze brief wordt verstuurd namens het ministerie van Justitie en Veiligheid en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

In het najaar van 2026 wordt inhoudelijk ingegaan op de aanbevelingen middels een brief. Deze brief wordt verzonden namens JenV, VWS en BZK (BZK wordt ook betrokken vanwege de brede aanpak omtrent personen met verward- of onbegrepen gedrag).

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
For. zorg en verwarden

Datum
8 april 2026

Onze referentie
7481571